

Brněnský deník 27. 10. 2009

Ministerstvo: Prověřujeme brněnská práva

Brno /ROZHOVOR, INFOGRAFIKA/ - Vysoké učení technické a Univerzita obrany začaly kontrolovat své studenty samy. Nečekají ale, že by našly nějaký závažný problém.

Plagiátorství, neexistující disertační práce a podezřelá rychlost, s níž někteří absolventi získali vysokoškolský titul na plzeňských právech. To jsou důvody, proč ministryně školství Miroslava Kopíková začala s rozsáhlým auditem vysokých škol.

V Brně se kontrola dotkla zatím jen Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Ministerstvo tam zjišťuje hlavně to, jestli ji posluchači absolvovali v běžném časovém rozmezí.

Tedy zda nedostali bakalářský diplom dříve než po třech a magisterský dříve než po pěti letech studia. Výsledky chce mít ministryně školství v ruce v polovině ledna příštího roku.

Dobrovolný audit

Na dalších dvou brněnských vysokých školách si ale začali dělat vnitřní kontroly sami. Vysoké učení technické ověřuje údaje o délce studia přijatých posluchačů.

„Podobné kontroly děláme pravidelně. Proto nevidím žádný signál, že bychom teď měli mít nějaké problémy,“ upozornil rektor brněnské techniky Karel Rais.

Na Univerzitu obrany Brno vyslalo ministerstvo vnitra preventivní kontrolní komisi v sobotu. „Vnitřní kontrola naprosto vylučuje podvody a jsme přesvědčeni, že se žádné nestaly,“ řekl mluvčí Univerzity obrany Vladimír Šidla. Zdůraznil, že kontrolu ministerstvo rozjelo preventivně, ještě před prověrkou z ministerstva školství.

Na ostatních školách začne podobná kontrola v listopadu. To, jestli ji bude následovat hlubší prověrka, zatím jasné není.

„Ministryně se chce nejprve sejít se slovenskou stranou, kde už zkušenosti s hodnocením vysokých škol mají. Teprve pak se rozhodne, jak postupovat,“ potvrdila Kateřina Böhmová z ministerstva školství.

Podle rektora Masarykovy univerzity Petra Fialy, který je zároveň hlavou České konference rektorů, jsou veřejné vysoké školy samostatnými institucemi. Je proto především na nich, aby měly pořádek ve svých věcech.

„Měly by samy uplatňovat kontrolní mechanismy, což jim umožňuje i stávající vysokoškolský zákon. Na většině z nich se tak i děje,“ uvedl Fiala.

Ani on nepředpokládá, že případná kontrola odhalila na univerzitě, kterou řídí, nesrovnalosti. Jedním z pilířů, který má zajistit dokonalou průhlednost, je takzvaný informační systém.

Pomocný program

Vlastními silami jej od roku 1999 vyvíjejí studenti i pedagogové fakulty informatiky a denně se k němu připojí třicet tisíc uživatelů.

Každý student si díky němu sám kontroluje průběh studia. Problémy nečeká ani Mendelova zemědělská a lesnická univerzita či Janáčkova akademie múzických umění.

Skandály se přitom brněnským vysokým školám nevyhýbají. Tím posledním byl případ děkana Fakulty veterinárního lékařství v Brně Leoše Pavlaty.

Ten se dvěma kolegy vloni v lednu uveřejnil v odborném časopise Veterinářství text, který měli z velké části opsat z práce Josefa Illka, který na plagiát upozornil.

Akademický senát fakulty rozhodl, že Pavlata děkanem zůstane. Illek, který působil na stejné fakultě, ze školy odešel. Děkanát mu neprodloužil smlouvu. Vedení brněnské veteriny se k chystané kontrole ministerstva nevyjádřilo.

Kontrola čeká i soukromé školy

Kontrola matrik studentů začala minulý týden na všech právnických fakultách veřejných univerzit České republiky. Soukromé vysoké školy přijdou na řadu hned poté.

Výsledek kontroly chtějí mít ministerští úředníci v ruce co nejdříve. „Na soukromých školách studuje výrazně méně studentů než na školách veřejných. Takže veškeré informace o jednotlivých fakultách chceme mít do půlky ledna,“ uvedl ředitel odboru vysokých škol Ministerstva školství Václav Vinš.

Pokud ministerstvo na škole zjistí nedostatky a vysoká škola ve stanovené lhůtě nezjedná nápravu, může firma přijít o svolení státu působit jako vysoká škola.

Zatímco někteří z brněnských soukromníků se k chystané kontrole vyjádřit odmítli nebo na otázky nereagovali, například kvestor Rašínovy vysoké školy Miroslav Boršek ministerskou prověrku vítá. „Celý studijní proces je na naší škole transparentní a veškeré dokumenty dohledatelné,“ tvrdí Boršek.

Prověrka škol přispěje ke zdůvěryhodnění českého vysokého školství, ani úředníci ale podle něj nejsou všemocní. „Nejsem si jistý, zda je v silách komise zjistit všechny nesrovnalosti. Věřím ale, že k pochybení došlo jen v jednotlivých případech,“ řekl Brošek.

Soukromé školy

Akademie Sting

Brno International Business School

Institut Franka Dysona – realitní vysoká škola

Rašínova vysoká škola .

Uninova, pracoviště Brno

Vysoká škola Karla Engliše

Vysoká škola aplikovaného práva

Vysoká škola NEWTON College

Vysoká škola obchodní a hotelová

System odhalil už 20 plagiátů

Ne všichni vysokoškoláci kvůli závěrečné práci či semináře probdívají noci nad knihami či před obrazovkou počítače.

Ti, kteří si námahu šetří opisováním z jiných prací, nemají ale v Brně ustláno na růžích. Jeden z nejdéle působících detektivů specializovaných na odhalování plagiátů v závěrečných pracích je totiž doma právě v Brně.

System zvaný Theses spustili informatici Masarykovy univerzity před třemi lety. „Od začátku roku 2008 do poloviny letošního května jsme díky němu odhalili dvacet případů plagiátorství,“ uvedla mluvčí univerzity Tereza Fojtová.

Theses patří mezi nejučinnější software pro vyhledávání plagiátů na světě. Pracuje s databází s bezmála třiasmdesáti tisíci závěrečných prací.

Z opsaných úseků textu dokáže najít sedmdesát procent. Využívá jej proto víc než dvacet vysokých škol u nás a na Slovensku, včetně brněnské Janáčkovy akademie múzických umění.

V červnu navíc Masarykova univerzita spustila i projekt Odevzdej.cz, který umí odhalit plagiáty v seminárních pracích. Po opisovačích pátrají i další brněnské univerzity.

„Náš systém funguje už víc než pět let. Vyhledává shodná slova ze starších prací našich studentů,“ podotkla mluvčí Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity Kateřina Brettschneiderová.

Ani nejmodernější software ale není v boji proti nepoctivým studentům všemocný. Využívat je nemůže například brněnská technika. Nejdůležitější část tamních závěrečných prací totiž netvoří text, ale schémata, vzorce a grafy.

„Zadání prací jsou ale různorodá, takže plagiát je vlastně nemožný,“ uvedl prorektor Vysokého učení technického Pavel Jura.

Postgraduální student brněnské Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně Josef Prášek říká:

Proděkanka přiznala, že práci opsala

Josef Prášek je postgraduálním studentem Fakulty veterinárního lékařství Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně. Přestože se svou závěrečnou prací uspěl na světové konferenci, komise ji odmítla jako nekvalitní. „To je trochu zarážející,“ tvrdí Prášek.

Vaši diplomovou práci vedl pedagog Fakulty veterinárního lékařství Josef Illek. Právě on upozornil na to, že děkan fakulty Leoš Pavlata a jeho dva kolegové publikovali letos v lednu text, který měli zčásti opsat z jeho práce. Jak se na tuto kauzu z pohledu studenta díváte?

Nadpoloviční většina akademického senátu byla proti tomu, aby děkan zůstal. K jeho odvolání ale bylo třeba třípětinové většiny, takže zůstal. Názor si může udělat každý, kdo si obě práce dohledá. Za textem, který převezme autor z jiného zdroje, musí být uvedena citace a ta v článku, na němž se děkan podílel, chybí. Navíc říká, že vina za opsané pasáže nepadá

na něj. Neopsal je prý on, ale jeho spoluautoři. Proděkanka Alena Pechová to dokonce přiznala. I ona zůstává na svém místě.

Docent Illek krátce poté fakultu opustil. Byl podle vás odejit?

Bude mu pětadesát let, takže se může zdát, že jde o přirozený odchod. Ale profesorů v tomto věku je v ústavu víc a mnozí jsou dokonce starší.

Jak se případ Josefa Illka dotkl vás jako studenta?

Před šesti lety jsem požádal o to, abych diplomovou práci mohl vypracovat pod jeho vedením. Přednosta kliniky chorob přežvýkavců Rudolf Dvořák si mě zavolal a naznačil mi, že práci pod vedením tohoto školitele nemusím obhájit. Věděl jsem, že to nebude jednoduché, ale netušil jsem, že se to skutečně stane. A nebyl jsem rozhodně jediný. V posledních letech neuspěla řada Illkových studentů.

Co podle vás k takovému jednání vedení fakulty vede?

To je otázka, kterou si kladu celou dobu. Působil jsem v akademickém senátu fakulty stejně jako v senátu univerzity. Nebyli jsem první, kdo se snažili problémy řešit, ale narazili jsme. Na fakultě není ochota s věcmi hýbat, protože současný stav spoustě lidí vyhovuje.

Zdroj: <http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/ministerstvo-proverujeme-brnenska-prava20091026.html>